

Socialavgiftslagen (2000:980)/halva-basbelopps-regeln

Sammanfattning

Svenskt Friluftsliv hemställer om att Socialavgiftslagens 2:a kap 19 § ändras på sätt att det tydligt av lagtexten och dess förarbeten framgår att friluftsliv jämställs med idrott och att det även är verksamhet anordnad av organisation ansluten till Svenskt Friluftsliv som ska omfattas av bestämmelsen.

Svenskt Friluftsliv

Svenskt Friluftsliv bildades år 2000 och har under en tid arbetet för att medlemsorganisationerna skall betraktas på samma sätt som idrottsorganisationerna när det gäller all form av beskattning och avgifter.

Svenskt Friluftsliv har idag 25 medlemsorganisationer vilka har ca 1,8 miljoner medlemskap, ca 9000 ideella styrelser och ca 300 000 barn och ungdomar. Sedan januari 2011 år fördelar Svenskt Friluftsliv de statliga bidragen till friluftslivets organisationer.

Lagstiftningen

I Socialavgiftslagen (2000:980) 2:a kap, §19 står att "En ersättning till en idrottsutövare från en sådan ideell förening som avses i 7 kap. 7–13 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) och som har till huvudsakligt syfte att främja idrottslig verksamhet är avgiftsfri, om ersättningen från föreningen under året inte har uppgått till ett halvt prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken. Lag (2010:1282)."

I förarbetet till Socialavgiftslagen (Prop. 1990/91:76 s.10) framgår det att med idrottslig verksamhet avses sådan verksamhet som anordnas av en organisation som är ansluten till Sveriges Riksidrottsförbund, RF eller annan jämförlig organisation.

Svenskt Friluftslivs 25 medlemsorganisationer omfattas samtliga av den definition som ges i inkomstskattelagen. 6 av Svenskt Friluftslivs medlemmar är även medlemmar i Riksidrottsförbundet och omfattas därför av det aktuella undantaget i Socialavgiftslagen. Rättsläget för övriga medlemsorganisationer är i de flesta fall oklart då en organisation omfattas av undantaget, en inte gör det och resterande inte har drivit frågan om att omfattas av detta undantag i Socialavgiftslagen.

Vid två tillfällen har undantaget prövats, dels av Friluftslivfrämjandet Göteborgs Distriktsförbund, dels av Svenska Livräddnings Sällskapet (SLS). Friluftslivfrämjandet Göteborgs Distriktsförbund beviljades samma undantag som idrottsorganisationer efter att ha överklagat beslut upp till regeringsrätten (RÅ 1999, ref 25). SLS hävdade samma undantag i Gävleborg för ett par år sedan. Skattemyndigheten menade att SLS inte kunde åtnjuta detta undantag. SLS överklagade i första instans, förlorade och hade inte råd/vågade inte driva frågan vidare.

De flesta organisationer anser sig inte ha resurser att driva frågan juridiskt. Någon organisation har valt att avsätta belopp som motsvarar mellanskillnaden i kostnaden mellan 999 kronor och ett halvt basbelopp under sju år, samtidigt som man redovisar att man använder sig av halva-basbelopps-regeln.

MEDLEMSORGANISATIONER Cykelfrämjandet, Friluftslivfrämjandet, Förbundet Skog och Ungdom, Korpen Svenska Motionsidrottsförbundet, Riksförbundet Hälsofrämjandet, Riksförbundet Sveriges 4 H, Sportfiskarna, Svenska Brukshundklubben, Svenska Båtunionen, Svenska Cykelsällskapet, Svenska Fjällklubben, Svenska Folksportförbundet, Svenska Frisksportförbundet, Svenska Gång- och Vandrarförbundet, Svenska Islandshästförbundet, Svenska Jägareförbundet, Svenska Kanotförbundet, Svenska Kennelklubben, Svenska Klätterförbundet, Svenska Kryssarklubben, Svenska Livräddningssällskapet, Svenska Orienteringsförbundet, Scouterna, Svenska Skridskoförbundet och Svenska Turistföreningen.

Friluftsliv och idrott går inte att skilja åt

Statsmakterna har i många andra sammanhang visat på att friluftsliv och idrott inte går att skilja.

I betänkandet Idrott åt alla (SOU 1969:29) uttalade 1965 års idrottsutredning att det var ogörligt och rentav felaktigt att skilja mellan idrott och friluftsliv. Prop. 1970:79 om stöd till idrotten ansluter sig till denna uppfattning (s.51). I prop. 1976/77:135 om ändrade regler för beskattning av ideella föreningar, m.m. menas (s.75) att till idrott numera allmänt torde räknas även friluftsliv. Statsmakterna har vid flera tillfällen uttalat sig för att någon skillnad inte kan göras mellan idrott och friluftsliv när det gäller olika former av stöd eller beskattningsförmåner till organisationer med denna typ av verksamhet. Regeringsrätten finner i mål nr 469-1997 att ”i likhet med vad som konstateras i bl.a. prop. 1970:79 (s 50 ff.), att det knappast låter sig dras någon klar gräns mellan idrott och friluftsliv. Det gäller särskilt aktiviteter inom den s.k. motionsidrotten”.

I proposition 1990/91:76 ”Förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring” i vilket undantaget i Socialavgiftslagen presenteras, menas att: ”Med idrottslig verksamhet avses normalt enligt rekommendationerna sådan verksamhet som anordnas av organisation ansluten till Sveriges Riksidrottsförbund eller annan jämförlig organisation.” Med rekommendationerna menas här de rekommendationer som skatteverket gett ut vad gäller beskattning av ersättningar i samband med idrottslig verksamhet.

I regeringens skrivelse Ds 1999:78 ”Statens stöd till friluftsliv och främjarorganisationer” diskuteras FRISAMs (FRluftsorganisationer I SAMverkan) roll (senare Svenskt Friluftsliv). Då 1999, var FRISAM ett nätverk utan eget kansli. Frilufsorganisationerna gick samman och bildade den ideella paraplyorganisationen FRISAM år 2000 och 2011 övertog vi fördelningen av de statliga medlen till friluftslivets organisationer på ungefär samma sätt som Riksidrottsförbundet har gjort under flera år.

Ursprunget till det statliga friluftsanslaget hanterades av RF i början av 90-talet och kallades då Ö6 anslaget (övriga 6 organisationer). Då omfattades dessa organisationer av undantaget, men när anslaget flyttades till Regeringskansliet omfattades inte längre organisationerna av undantaget. (Mellan 2003 och 2010 hanterades anslaget av Naturvårdsverket). Eftersom Svenskt Friluftsliv är en, enligt vårt tycke, ”jämförlig organisation” med Sveriges Riksidrottsförbund, att idrott och friluftsliv inte går att skilja enligt regeringens egen SOU, är det logiskt att Svenskt Friluftslivs medlemmar också omfattas av undantaget i Socialavgiftslagen.

MEDLEMSORGANISATIONER Cykelfrämjandet, Friluftfrämjandet, Förbundet Skog och Ungdom, Korpen Svenska Motionsidrottsförbundet, Riksförbundet Hälsofrämjandet, Riksförbundet Sveriges 4 H, Sportfiskarna, Svenska Brukshundklubben, Svenska Båtunionen, Svenska Cykelsällskapet, Svenska Fjällklubben, Svenska Folksportförbundet, Svenska Frisksportförbundet, Svenska Gång- och Vandringsförbundet, Svenska Islandshästarförbundet, Svenska Jägareförbundet, Svenska Kanotförbundet, Svenska Kennelklubben, Svenska Klätterförbundet, Svenska Kryssarklubben, Svenska Livräddningssällskapet, Svenska Orienteringsförbundet, Scouterna, Svenska Skridskoförbundet och Svenska Turistföreningen.

Skattemyndigheten

Svenskt Friluftsliv har, med hjälp av advokat, tillskrivit skattemyndigheten för att utröna huruvida Skattemyndigheten ser Svenskt Friluftsliv som "annan jämförlig organisation". Enligt svar från Skattemyndigheten från november 2012 anser Skattemyndigheten INTE att medlemmar i Svenskt Friluftsliv kan komma i åtnjutande av samma undantag som Riksidrottsförbundets medlemmar. Därför återstår för oss den politiska vägen, dvs. att riksdagen ändrar lagen så att även medlemmar i Svenskt Friluftsliv omfattas av "halvbasbeloppsregeln".

Undantaget i Socialavgiftslagen är bra och rimligt. Vi stödjer att det finns kvar men menar samtidigt att det inte kan vara rimligt att friluftorganisationerna inte omfattas av detta undantag.

Svensk Friluftsliv föreslår därför att en ändring införs i Socialavgiftslagens 2:a kap, §19, som kan ha ungefär följande lydelse:

"En ersättning till en *utövare* från en ideell förening som har till ändamål att främja idrott *och friluftsliv samt* uppfyller kraven...osv..."

Exempel ur verkligheten

Om Sportfiskarna genomför en ungdomssatsning och lär barnen om ekologin under vattenytan samtidigt som man fiskar gäller regeln om 999 kronor. Om däremot Castingförbundet genomför en aktivitet (utan ekologiska inslag) och kastar prick med samma utrustning på land gäller ett halvt basbelopp.

Om Livräddningssällskapet lär invandrarkvinnor att simma gäller 999 kronor. Om Svenska Simförbundet lär invandrarkvinnor att simma i samma bassäng gäller ett halvt basbelopp.

Om Kryssarklubben lär barn och ungdomar att segla i optimistjollar gäller 999 kronor. Om Svenska Seglarsällskapet lär samma barn att segla i lika dana båtar gäller ett halvt basbelopp.

När Friluftsförbundet ordnar skidskola gäller beloppet 999 kronor. När en förening ansluten till Svenska Skidförbundet ordnar skidskola gäller ett halvt basbelopp.

Kostnad

Riksdagens utredningstjänst har i en rapport (Dnr 2012:823) diskuterat att låta friluftsförbund omfattas av halva-basbelopps-regeln. Någon utförlig beräkning av kostnaderna gjordes aldrig. Därför har Svenskt Friluftsliv gjort en överskattning vad regeln i dagsläget kostar de största föreningarna. Övriga föreningar är antingen så små att kostnaden här är marginell (men den behöver inte vara marginell för den enskilda organisationen), inte har aktiviteter som skulle omfattas av regeln eller är medlemmar i Riksidrottsförbundet och omfattas således redan av halva-basbelopps-regeln.

Kennelklubben	1 000 000
Sportfiskarna	15 000
Jägareförbundet	300 000
Friluftsförbundet	50 000
Kryssarklubben	150 000
Livräddningssällskapet	350 000
SUMMA	1 865 000

Riksdagen

Svenskt Friluftsliv har uppvaktat samtliga partier i Socialförsäkringsutskottet, (utom KD och V) för att förankra frågeställningen under våren 2015.

I motion till riksdagen (Motion 2014/15:2375) motionerar Saila Quickund (M) och Eva Lohman (M) att regeringen ser över möjligheterna att låta Svenskt Friluftslivs medlemsorganisationer åtnjuta samma undantag i Socialavgiftslagen som Riksidrottsförbundets medlemmar. Motionen avslogs under våren 2015.

I motion till riksdagen 2015/16 finns fem motioner som tar upp denna fråga. Motionärerna är Johan Hultberg (M), Emma Carlsson Löfdahl (Fp), Saila Qvicklund (M) och Eva Lohman (M), Emma Norhén (Mp), Emil Aronsson (Sd).

Samtliga motioner avslogs under våren 2016.